

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd perfectio anima[m] in verissimam dignitatem extollat. Cap. xv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

erigere, ut omnes qui hoc mirabile opus aspexerint, timor accipiat, ita ut dicant; Quia Propheta magnus surrexit in nobis, & quia Dominus visitauit plebem suam.

Quòd perfectio animam in verissimam dignitatem extollit.

CAPVT XV.

Magna prorsus est hæc gloria medici nostri, quòd ægrum iam desperatum, perfectione sanauerit, sed non minor est gloria Regis nostri, quòd hominem abiectissimum, & filium iræ, atque gehennæ, perfectione in altissimam dignitatem euexit. Quæ enim maior animæ dignitas esse potest, quàm quòd sit amica Dei; quòd sit filia Dei; quòd sit sponsa Dei: hac verò anima sanctitate pura, & virtute perfecta cumulatissimè iustos imperfectos excellit. Sed relinquamus dignitatem istam, quàm supra tetigimus, & aliam præstantissimam exprimamus. Hæc autem est, quòd anima viri perfecti, est magnificentissima habitatio Dei, quam Dominus non molestis peccatorum impetibus, sed odoriferis floribus sanctorum desideriorum, & suauissimis fructibus bonorum operum sepius inhabitat. Longè sint nunc à nostra memoria iniquorum animæ, quæ porcorum sunt cœnum, id est, demonum domicilium, in quibus tamquam in sordissimo luto voluntantur, & solum animarum imperfectarum ac perfectarum discrimen consideremus, ut horum dignitas nos in magnam admirationem, & ex ea in ardens desiderium perfectionis adducat. Animas tepidorum, & terrenis affectibus seruentium hospitia esse summi Dei negare nõ possumus, modò illa gratiam diuinam habeant, & graui aliquo peccato non sordiant. At qualia hospitia? certe alia, quæ & ipsis imperfectis non minimam ignominiam afferant, & benignissimo Deo in illis commoranti grauissimam molestiam ingerant. Si tu regi potentissimo angustam cellam in hospitium tribuisses, portis, & feris priuatam, sordibus fœdatam, sedilibus, & mensa, & lecto, & omnibus aliis necessariis vacuam, nõne tibi esset ignominiosa ista hospitalitas, & regi molesta? Sed hoc facis, cum in mente imperfectionum, & turbationum, & curarum secularium plena Deum tuum habitare compellis. Ista enim tua mens, quia circumspeditionem non habet, qua amorem rerum mundanarum fugiat, portis & feris caret; quia peccatis leuibus, numquam gemitibus & mœtore dilutis, satis referta est, stercore, & puluere sordet: quia virtutum decore vacua est, sede, & mensa, & lecto, & aliis ad commodam habitationem necessariis eger. Non mirum si summus Rex indignatus eam deserat, & te aliquo graui peccato subiacere permittat, & tuam cæcitatem & stoliditatem exhorreat. Qui Regem cœlestem, cui cœlum sedes est, quem cœli cœlorum capere non possunt, tam irreuerenter excipis, tam indignè tractas, & in tam vilissimo, & fœridissimo hospicio principem gloriæ ob tuam negligentiam commanere non erubescis: an nescis, quid faciat Dominus, cum in tali anima tepida, & incuriosa sibi hospitium præparatur? Vocat Angelos suos, vocat ministros suos, id est, prælatos, & iobet illis per os Ieremiæ: *Vlulare super terram animam: tollite resinam ad dolorem eius, si fortè sanetur.* Quòd si medicinam aueretur, & morum emendationem subire detrectet, ait, Curauimus Babylonem & non est sanata, derelinquamus eam, &

Lm. 7.

Ierem. 51.

Ibidem.

A eam vnusquisque in viam suam, quoniam peruenit vsque ad cœlos iudicium damnationis eius, & eleuati est vsque ad nubes. Vide nõ solum quàm ignominiosum, sed etiã quàm periculosum sit Deum in hospitio animæ segnis & vecordis excipere, siquidem eã Dominus tantis imperfectiõibus indignatus, relinquit, & ex paruis ad maiora & gratia prolaberem, iudicio, quod perueniat vsq; ad cœlos, id est, grauissima damnatione, castigat.

B At anima viri perfecti habitatio Dei est, tam pulchra, tam magnifica, tam sibi grata & accepta, ut eam domum, & sedem, & requiem, & planè cœlum pulcherrimis astris decoratum appellet. Domus Dei est, vel (ut modestiùs de habitaculo supernæ maiestatis loquamur) cœnaculum paruum, per quod Dominus non cursim, & velociter transit, sed in eo perseveranter & libenter requiescit. An non mulier illa magna Sunamitis dixit viro suo, ut Elisai præsentia frueretur: *Faciamus ei cœnaculum paruum, & ponamus in eo lectum, & mensam, & sellam & candelabrum, ut cum venerit ad nos, maneat ibi?* Neque est suo desiderio frustrata; quia veniens Propheta in cœnaculo sibi parato requieuit. Idem ergo nobis faciendum est, & perfectionis acquisitione facimus, quia scilicet Domino in cordibus nostris habitaculum, in quo requiescat, præparamus. Cor namque viri perfecti cœnaculum Dei est, humilitate paruum, mortificatione quietum, castitate, & rerum contemptione mundum. Nec cœnaculum vacuum est, sed rebus necessariis optimè ad habitationem instructum.

C Inuenitur enim in eo pacis lectulus, contritionis mensa, iudicij sella, & cognitionis propriæ candelabrum. Pax lectus est, quia in pace factus est locus eius: locus, inquam, vbi tamquam in lectulo requiescit, & suauiter dormit. Contritio mensa est, nam ad illius mensam recumbebat Dominus, qui dicebat: *Cineream tamquam panem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam.* Hunc panem licet insuauem non despicit Dominus, imò libenter manducat. Cor enim contritum & humiliatum, inquit, Deus non despiciet. Iudicium sedes est: quoniam iustitia & iudicium præparatio sedis tuæ. Et sedem Domino parat, in qua sententiam nostræ absolutionis pronunciet, qui sua errata diligenter examinat, & debita fœueritate castigat. Sui cognitio candelabrum est,

D non vacuum, sed lucerna clarissima decoratum, nam omnis cognitio est lux, quæ mentem nostram illuminat, & ignorantia tenebras telegat. Cum his omnibus donis anima sancta polleat, non est ambigendum, quin cœnaculum Dei sit, in quo verus Eliseus Saluator noster Iesus iugiter maneat, donec in præmium hospitalitatis sedula viri perfectum in æternas mansiones excipiat. Quare Paulus, discrimen inter Moysen & Christum constituens, quòd ille sit Dei seruus, hic filius, ait, *Christus verò tamquam filius in domo sua, quæ domus sumus nos: si fiduciam, & gloriam spei vsque ad finem firmam retineamus.* Hanc domum ipse Christus in cordibus iustorum extruit præstantiori ratione, quàm reges terræ sibi palatia aut domos adificant. Quoniam isti non propriis manibus, sed ministerio seruorum aut artificum domos fabricant, & sæpe non tanta maiestate, & stabilitate, quantam vellem, aut imperitia artificis, qui mente concepta actione perficiat, aut defectu materia, quæ tantum decorem suscipiat, aut vitilitate lignorum, & lapidum & cæterorum huiuscemodi, quibus stabilis permanentia repugnat. At Dominus ipse domum perfectionis elaborat, & quia omnipotens est, & nihil inueniri potest, quod illi resistat, eam splendidissimam & tutissimam, quantum vult, in

4. Reg. 4.

Psal. 75.

Psal. 101.

Psal. 50.

Psal. 88.

Hebr. 3.

sanctis

Psal. 5.

Matth. 7.

Cant.

Joann. 14.

Apo. 12.

Psal. 131.

Psal. 11.

sanctis viris aedificat. Tanta est huius domus pulchritudo; ut eam attentè considerans, omnibus rebus præferat, & ideo dicat: Domine dilexi decorem domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ.] Tanta stabilitas, ut portæ inferi non prævaleant adversus eam: & licet descendat pluvia, & veniant flumina, & perflent venti, & irruant in domum istam, non cadat, quia fundata est non super arenam instabilitatis humanæ, sed supra petram potestatis diuinæ.]

Quia verò Deus in anima viri perfecti iocundam, & pacatam habitationem habet, ideo vocatur sedes Dei: Nam sedes locum requietionis designat. An non sedes regis, in quo iura decernit, thronus dicitur? Sed animam perfectam Dominus thronum suum vocat. Veni, inquit, electa mea; & ponâ in te thronum meum:] thronum nimirum sanctitatis & perfectæ virtutis, in quo Dominus Rex potens, & gloriosus apparet, in quo desideria iustorum approbat, & impietatem iniquorum condemnat. Sanctorum enim, seu perfectorum desideriorum, & bonorum operum approbatio est, quia Deus sanctos cæteris filiis Ecclesiæ in exemplum proponens, in illis quid approbet, & quid sibi sit gratum ostendit. Et eadem perfectorum vita, est impiorum condemnatio, quia si Deus vitam sanctorum amat, & præmio afficit, conuersationem malorum, sanctæ vitæ contrariam odio habet, atque edemnat. Si à perfecta anima iudicium approbationis iustorum, & damnationis iniquorum prodit, non mirum si thronus Dei & sedes regia existimetur. Ad hanc sedem venit Dominus, ut eam honore ex sua præsentia manante prosequatur, & tamquam sedem regni ab hostibus sibi infestis defendat. Ad eum quippe veniemus, inquit, ad eum scilicet qui verè diligit, & diuina mandata custodit, & mansionem apud eum faciemus.] Quid enim accipit seruus ex mansionem regis apud ipsum, nisi honorem, diuitias, & defensionem? Sed hæc eadem iusta anima recipit, ex eo quod Deus ad illam veniat, & in ipsa tamquam in throno sedeat. Accipit honorem: nam vniuersi honorificè tractat sedem, in qua princeps sedet, & requiescit. Accipit diuitias, quia nihil est ditius ea anima, quæ Deum auctorem omnium honorum possidet, & in suo gremio recondit. Accipit defensionem, nam decet regem, suam sedem tueri, & ab omni aduersitate defendere. Hanc sedem Dominus in Ecclesia erigit, & in omni ætate, & in omni loco constituit, nullum enim est sæculum, nullum fidele regnum, in quo Deus aliquos perfectos non suscipit, ut ex ea in minores filios Ecclesiæ misericordiam effundat. Ecce inquit, tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit cū eis, & ipsi populus eius erunt, & ipse Deus cum eis, erit eorum Deus.] Tabernaculum Dei cum hominibus, sunt sancti, & perfecti viri qui in mundo habitant, & nondum ad sedes cœlestes translati sunt: Nam in eminentia sanctitatis, tamquam in altiori loco sunt positi, ut in eis Dominus sedens, & inter alios communes homines habitans, istos ad se trahat, & ad suum amorem, & obsequium alliciat. Cùm autem hunc fructum ex ista sessione in sanctis consequatur, quod ex illis quasi ex loco eminentiori innumeros homines sibi adiungit, & ad bonam frugem conuertit, merito eam charissimam habet, ita ut dicat: Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo, quoniam elegi eam.] Numquam hunc locum quietis deserit, sed dum sancti in hac mortalitate viuunt, in eis sedere, & habitare incipit, & cùm ad vitam immortalem transierint, tunc persequitur dona sua, & cumulatius complectit, quod autè iam ceperat. In his sedet, & in his gratissimè habitat. Nā, ut est in Psalmo: Tu in sancto habitas laus Israel.] Quid

est in sancto habitas? In illis habitas, inquit Augustinus, quos sanctificasti, & quos facis intelligere, quia ad vtilitatem quosdam non exaudis, & ad damnationem quosdam exaudis. Sancti igitur domus sunt, & habitatio Dei, domus sunt, & habitatio laudis Israël: illius scilicet, qui in sanctis, & iustis suam gloriam manifestat, & se æternis laudibus dignissimum esse commonstrant.

Illud autem amplius ad dignitatem, & excellentiam perfectorum pertinet, quod non sunt quæcumque domus, aut sedes Dei, sed illa quæ ob suam altitudinem, ob suam pulchritudinem, ob suam puritatem, & à rebus terrenis elongationem cœlum meruit appellari. Ipsi namque sunt illi cœli, quos (Doctore Iesu Christo Salvatore nostro) in ipso Dominicæ orationis exordio commemoramus, cùm dicimus: Pater noster, qui es in cœlis.] Sic interpretatur inter alios hunc locum venerabilis Presbyter Beda, dicens: Pater noster qui es in cœlis, id est, in sanctis & iustis, quibus dicitur: Tēplum Dei sanctum est, quod estis vos.] Et Seraphicus ille Pater Frāsciscus Ecclesiæ gloria, cœli sidus pulcherrimum, perfectionis miraculum, qui non ex voluminibus, sed ex Dei reuelatione, & ex ipso experimento puritatis diuinorum notionem hausit, in hunc modum exponit: Qui es in cœlis, in Angelis, in Sanctis illuminans eos ad tuam cognitionem: quia tu es Domine lux inflammans eos ad amorem tuum diuinum: quia tu Domine amor es inhabitans, & implens eos ad beatitudinem: quia tu Domine summum bonum es, & æternū bonum, à quo omnia bona, & sine quo nullum bonum.] Istos cœlos, ut Dominus in illis habitaret, non tantum verbo fecit, & iussione creauit, sed maximis laboribus redemit, & profusione proprii sanguinis, & vitæ consecravit. Quos tamquam infinito pretio redemptos ardentius amat, quàm corporeos cœlos, quorum splendor ad istorum obsequium factus est. Et in his cœlis libentius commoratur, quia sunt non simplices cœli, sed cœli cœlorum, in quibus illustriora dona profundit, & maiora indicia suæ maiestatis & bonitatis ostendit. De quolibet istorum cœlorum, id est, de quolibet anima sancta, & perfecta, inquit Bernardus: nūc iam intueamini eius gloriam, quæ & cœlo se comparat: & illi cœlo, quod tantò est gloriosius quantò diuinius. Nec immeritò usurpat inde similitudinem, vnde originem ducit. Nam si propter corpus, quod de terra habet, tabernaculis Cedar se assimilat, cur non & propter animam, quæ de cœlo est, cœlo a què similem se esse gloriatur, præsertim cùm vita testetur originem, testetur naturæ dignitatem, & patriam? Vnū Deum adorat, & colit, quomodo Angeli, idque in carne peccati, & fragili corpore, quod non Angeli. Quarit postremò, & sapit quæ apud illos sunt, non quæ super terram. Quod euidentius cœlestis insignis originis, quàm ingenitam, & in regione dissimilitudinis retinere similitudinem, gloriam vitæ cœlibis in terra, & ab exule usurpari, in corpore denique penè bestiali viuere Angelum? Cœlestis sunt ista potentia non terrenæ, & quod verè de cœlo sit anima, quæ hæc potest, apertè indicantia.] Et post multa subiungit. Ego puto omnem animam talem, nō modò cœlestem esse propter originem, sed & cœlum ipsum posse non immeritò appellari propter imitationem. Et tunc liquidò ostendit, quia verè origo ipsius de cœlis est, cùm conuersatio eius in cœlis est. Est ergo cœlum sancta aliqua anima habens solem, intellectum; lunam, fidem, iustitiam, virtutes. Vel certè sol, iustitiæ zelus, aut feruens charitas, & luna, continentia. Quo modo enim claritas, ut aiunt, luna non nisi à sole est: sic absque charitate, seu iustitia, continentia

meritum

Aug. ibid. conca. 2.

Matth. 6.

Beda. lib. 1. in Mar. ad c. 6. 1. Cor. 3.

Franc. in exposit. que habetur in 3. Biblioth. sancta. ad finem.

Bern. ser. 27. in Cant.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

Sapient.

meritum nullum est. Huic denique sapiens, o quam pulchra est, inquit, casta generatio cum charitate! Porro stellas dixisse virtutes non me pœnitet, considerantem cōgruentiam similitudinis. Quo modo nēpe stella in nocte lucet, in die latent, sic vera virtus, quæ sapē in prosperis non apparet, eminet in aduersis. Illud sanē cautela est, hoc necessitatis. Ergo virtus est fides, & homo virtutum cœlum.] Et profectō non solum propter hanc similitudinem, animæ perfectæ cœli sunt, sed etiam quia Deus in illis habitas, ad cœlestes & sublimes functiones impellit. Non illas rei familiaris sollicitudo cruciat, non cumularum opum cura sollicitat, non cupiditas bonorum & dignitatum inquietat, non appetitus voluptatum inflammatur, sed solum desiderium amoris Dei, & acquirendarum virtutum cura, & perueniendi ad destinatam sibi mensuram perfectionis absorbet. Ad eō ut diuina pulchritudinis contemplanda & amanda desiderio capte, ipsam quoque mortalem vitam interdum exhorreant, & æquo animo solum propter diuinam gloriam, & salutem proximorum sustineant, dicentes cum Paulo: Coarctor autem ē duobus, desiderium habens dissolui, & esse cum Christo multo magis melius, permanere autem in carne necessarium propter vos.] Vnde Basilius tractans quid in perfectis viris diuina pulchritudo cōtemplata faciat: hæc ait: Ea si quando sanctorum virorum quempiam circumfulsit, intolerabile illorum in animis defixum desiderij aculeum relinquat. Quippe qui cum vehementer eos vitæ huius taderet in voces illas erumpere soliti essent. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est:] & quando veniam & apparebo, ante faciem Dei?] & dissolui, & esse cum Christo multo melius est. Et sic ut anima mea ad Deum fontem viuum; & nunc dimittis seruum tuum Domine. Vehementer etiam vitam hanc, velut tetrum quemdam carcerem abhorrebant vsque ad eō difficilibus cohibendum animis erant ij, quorum mentes Dei amor perstrinxerat.] Vide igitur quam ardentem Deus perfectos amat, siquidem eos in tantam dignitatem & gloriam exaltat, ut domus Dei, & cœli sint, in quibus ipse Deus habitat, & gloria suæ maiestatis ostentat. Quod fortassis contemplantur Sanctus Iob, cum in has voces erumpebat: Quid est homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuū?] Quæ enim excellentior hominis magnificatio esse potest, quam ut Deum in seipso gesserit, & non solum eius dona, sed ipsius etiam maiestatem in se recondat. De donis quidem dixit Gregorius: Hominem Deus magnificat, quia largitate rationis dicit, in fusione gratiæ visitat, honore collata virtutis exaltat. Si his donis homo magnificatur, quanto maiori gloria & splendore afficitur, cum datorem donorum in intimo cordis sedentem aspicit, & suum habitatorem agnoscit? Iam hinc elucet alio modo gloria Dei, nam si antea eluxit hominem sanando, nunc elucet hominem magnificando. Si magna Dei gloria fuit agrorum desperatum sanare, non est minor ipsius gloria habitationem demoniorum domū suam, & cœlum facere. Si gloriosum fuit, morbidum salutis fortitudine roborare, gloriosum etiam est in vilissimo & foetidissimo sterquilino regiam magnificam diuinæ maiestatis erigere. Nulla domus æquē gloriosa Domino fuit cum ea, quam Salomon ei in arca Ornā Ierusalem edificauit, quæ structura pulchritudine, diuitiarum copia, vasorum pretiosorum & utensilium multitudinē, sacrificiorum iugitate, & ministrorum cultu, ac reuerentia omnes basilicas regum, & templa numinum saluorum excelluit. Ita nulla est spiritalis domus aut æquē magnifica, aut æquē gloriosa Deo, ac est

A anima viri sancti, atque perfecti. Cuius structura vsque in cælum assurgit, cuius opes rex terrenus non diripit, cuius vasa non sanguinem taurorum aut hircorum, sed sanguinem Christi agni immaculati suscipiunt, cuius holocausta pinguis, & ardentium affectuum sacrificia numquam cessant, in qua non reuerentia exterior solum, sicut in templis materialibus, non semel dari consuevit, sed internus cultus, & ille à maximo amore profectus exhibetur. Domus illa magnifica solum in monte Moria, ad gloriam & honorem diuinum extracta est, & Iudæis cautum erat, ne alio loco templum pro sacrificiis & holocaustis edificarent. Nostræ etiam Ecclesiæ non vbique locorum eriguntur, sed aliquis semper habetur loci, solumque delectus, vbi quietius coram Domino preces fundamus, & ei cultum incurrenti sacrificij tranquillius immolemus. At domum istam Dei, quæ in vitæ perfectione consistit, & non ex lapidibus, sed ex virtutibus constructur, nec terra, sed cœlesti charitate tegitur, quisque in suo corde potest extruere. Deus impensas abundè suppeditat, adificationem adiuuat, ad laborem animat, & non expectata perfectione domus, si aliquid semifactum sibi offeratur, si aliquid tuguriolum concedatur, statim in eo cum gaudio habitare festinat. Abiciamus ergo moras, relinquamus excusationes, contempnamus nostræ fœcordiæ, & otiositatis prætextus, & hanc domum Deo in corde nostro edificemus. Iaciamus primum humilitatis profundæ fundamenta, super illa virtutum patietes construamus, quas amoris Dei, & proximi rectum operatur. Non desit in ea altare orationis, inter confessionis, sacrificium affectionis, & thymiama sanctorum desideriorum semper redolet, Sic & nos magnificabimur templum Dei facti, & ex sterquilino imperfectione in domum sanctitatis cōuersi. Et Deus glorificabitur in nobis, qui in sanctis suis gloriosus appareret, & ex eorum vita magnam sibi gloriam decerpit.

Quod perfectio animam immensis diuitiis multiplicat.

CAPVT XVI.

D **Q**UAM iuste Dominus, qui omnia bona sua in creaturas effundit, sibi soli per os Iaiæ gloriam referuat, & non quia ea indigeat, sed quia sibi soli debita est, omnem laudationem vsurpat. Laus enim, & gloria illi tribuenda est, à quo sine vlla exceptione bona cuncta procedunt; hinc verò non est aliud quàm creator noster Deus, qui sicut ex nihilo vniuersa creauit, ita omnium bonorum, quæ in creaturis sunt, vniuersale principium existit. Ab eo sancti & perfecti homines (ut nunc institutum nostrum persequamur) animæ vitam, & salutem habent; ab eo incomparabilem dignitatem obtinent: ab eo etiam nullo ingenio comprehensas opes accipiunt. Has sicut animæ salutem ac dignitatem ipsa perfectio spiritalis vitæ, quàm sancti profitentur, secum afferunt. Mecum, inquit, sunt diuitiæ, & gloria, opes superbae, & iustitia.] Quænam diuitiæ, quænam opes superbae tecum sunt o sancta perfectio! Illæ sanē, quæ solæ sunt diuitiæ veræ, quæ solæ sunt opes amplissimæ, quibus sæculi huius diuitiæ comparatæ, molesta sunt & angusta paupertas. De diuitibus quippe huius mundi quid dicitur? diuites egerunt & esurierunt, o diuites fidei o diuites vmbrales! o diuites infelices, quos mendicitas premit, pauperes affligit, & penuria bonorum angustat! De sanctis autem, & perfectis quid

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

Isa. 42.

dicitur